Wie beslist waar?

Antwoorden en uitleg

Een speelplek in je buurt, een veilige weg naar school, schoon water: de overheid komt op veel plekken in je leven terug. Ontdek wie welke keuzes maakt en wie het bestuur controleert.

De uitleg gaat over bestuurlijke rollen. Bij een echt plan kunnen meerdere overheden samenwerken. Controleer voor een actuele situatie ook het besluit en de bron van de betrokken overheid.

01 Een speelplek in de buurt

De gemeente wil geld vrijmaken voor nieuwe speelplekken. Wie stelt het budget vast, wie zorgt voor de uitvoering en wie controleert die uitvoering?

De gemeenteraad stelt het budget vast. Het college van burgemeester en wethouders zorgt voor de uitvoering. De raad controleert het college.

De raad vertegenwoordigt de inwoners en bepaalt de hoofdlijnen en de begroting. Het college is het dagelijks bestuur. Het organiseert de uitvoering met de gemeentelijke organisatie.

Rijksoverheid - Raadsleden
Rijksoverheid - Wethouders

02 Een provinciale weg

De provincie beheert een weg tussen twee dorpen en wil die veiliger maken. Welk bestuur bereidt de plannen voor en voert ze uit? Wie bepaalt de hoofdlijnen en controleert dat bestuur?

Gedeputeerde Staten bereiden de plannen voor en voeren ze uit. Provinciale Staten bepalen de hoofdlijnen en controleren Gedeputeerde Staten.

De provincie onderhoudt haar eigen wegen en fietspaden. Provinciale Staten zijn de gekozen vertegenwoordigers; Gedeputeerde Staten vormen het dagelijks bestuur. Bij een wegproject kan de provincie samenwerken met bijvoorbeeld gemeenten.

Rijksoverheid - Taken van de provincie
Rijksoverheid - Provinciale Staten
Rijksoverheid - Gedeputeerden

Antwoorden en uitleg

03 Water in de polder

Een waterschap beheert het waterpeil in een polder. Er zijn keuzes nodig over water vasthouden bij droogte. Welk bestuur stelt het beleid vast en controleert de uitvoering?

Het algemeen bestuur van het waterschap stelt het beleid vast en controleert het dagelijks bestuur.

Het dagelijks bestuur bereidt het beleid voor en voert het uit. Een waterschap regelt onder meer het waterpeil en zuivert afvalwater. Het werkt samen met gemeenten, provincies en Rijkswaterstaat: niet iedere watertaak ligt bij dezelfde organisatie.

Rijksoverheid - Taken van een waterschap
Rijksoverheid - Bestuur van een waterschap

04 Een wetsvoorstel aanpassen

Een Kamerlid wil de tekst van een wetsvoorstel veranderen. In welke Kamer kan dat met een amendement? Wat kan de andere Kamer daarna met het voorstel doen?

Een Tweede Kamerlid kan een amendement indienen. De Eerste Kamer kan het aangenomen wetsvoorstel vervolgens goedkeuren of verwerpen, maar de tekst niet zelf wijzigen.

Een amendement is een voorstel om een wetsvoorstel te veranderen. Beide Kamers stemmen over wetsvoorstellen en controleren de regering. Een goedkeuring door de Tweede Kamer is dus nog niet het einde van de route.

Tweede Kamer - Wat doet de Tweede Kamer?
Eerste Kamer - Wat doet de Eerste Kamer?

05 Van plan naar wet

De regering werkt aan een nieuwe wet. Zet deze stappen op volgorde: Eerste Kamer - publicatie en ingangsdatum - advies van de Raad van State - ondertekening - Tweede Kamer. Geldt de wet direct na de stemming in de Eerste Kamer?

Advies van de Raad van State → Tweede Kamer → Eerste Kamer → ondertekening → publicatie en ingangsdatum. Nee: na de stemming volgen nog stappen voordat de wet gaat gelden.

We volgen een voorstel van de regering. De Raad van State adviseert; de Kamers besluiten. Na instemming van beide Kamers volgen de handtekeningen van de Koning en de verantwoordelijke bewindspersoon. De wet verschijnt in het Staatsblad en gaat gelden op de vastgestelde datum. Tweede Kamerleden kunnen ook zelf een wetsvoorstel indienen.

Rijksoverheid - Hoe komt een wet tot stand?
Eerste Kamer - Wat doet de Eerste Kamer?